

Biuletyn Polonistyczny

28.05.2020

Językoznawstwo

Nowe, nowsze, najnowsze. O zmianach we współczesnej polszczyźnie

Autor/Redaktor: Ewa Kołodziejek

Wydawnictwo: Uniwersytet Szczeciński

ISBN: 978-83-7972-288-4

Książka zawiera teksty autorstwa Ewy Kołodziejek opublikowane w latach 2008-2016 w różnych czasopismach i tomach zbiorowych.

Książka, którą Czytelnicy trzymają w ręku, zawiera teksty mojego autorstwa opublikowane w latach 2008-2016 w różnych czasopismach i tomach zbiorowych. Opisuję w nich współczesną polszczyznę przeobrażającą się pod wpływem przemian społecznych i kulturowych. Perspektywa badawcza, jaką przyjąłem w swoich artykułach, ma charakter opisująco-oceniający, nie tylko bowiem rejestruję zmiany w języku, lecz także poddaję je ocenie normatywnej. Nie jest to jednak ocena jednoznaczna, ujęta w kategoriach: poprawne – niepoprawne. Refleksja ma głębszy charakter, skupiam się bowiem na analizie kierunków i przyczyn przeobrażeń języka, stawiam także pytanie, w jakim stopniu owe zmiany są efektem potrzeb użytkowników polszczyzny i czy jest możliwe ich normatywne usankcjonowanie.

W części I, zatytułowanej „Obraz współczesnej polszczyzny”, zgromadzone są teksty opisujące niektóre właściwości naszego języka w początkach XXI wieku. Chodzi o wzmożony wpływ języka angielskiego, o obniżające się znaczenie polszczyzny kulturalnej, o dominację potoczności w sytuacjach komunikacyjnych zarezerwowanych dla języka oficjalnego, a także o nobilitowanie polszczyzny slangowej i wulgaryzowanie języka publicznego.

Część II, zatytułowana „Norma a praktyka językowa”, zawiera artykuły analizujące zmiany w polszczyźnie w kontekście obowiązującej normy językowej. Stawiam w nich pytania o rolę językoznawców w kodyfikowaniu normy, o konsekwencje wyodrębnienia dwupoziomowej normy językowej, a także o to, czy utrwalające się w uzusie konstrukcje składniowe i formy gramatyczne, uznane za błąd językowy, zasługują na normatywną aprobatę. Analizuję też jakość polszczyzny urzędowej i skutki językowej niefrasobliwości w konstruowaniu tekstów prawnych. Możliwość zaprezentowania Czytelnikom

tekstów już publikowanych stwarza też okazję, by się do opisywanych zjawisk ponownie ustosunkować, pogłębić refleksję albo zweryfikować wcześniejsze sądy. Nowe komentarze i dopiski są umieszczone w przypisach w nawiasach kwadratowych.

Ze wstępu

Spis treści

Słowo wstępu. O językowych i kulturowych zyskach i stratach

Część I. Obraz współczesnej polszczyzny

Nowa jakość polszczyzny: zagrożenie czy szansa?

Festiwal radosnych zakupów – moda językowa na tle współczesnych zmian kulturowych

Nowe czasy, nowe wartości, nowe znaczenia – o niektórych nowościach semantycznych w polszczyźnie medialnej

O zmianach znaczeniowych, ich przyczynach i skutkach

O językowych barbarzyńcach

Część II. Norma a praktyka językowa

Po co społeczeństwu językoznawcy? Uwagi o zadaniach współczesnej normatywistyki

Co nam dało zróżnicowanie normy językowej?

„Czy *growy* jest *morowy*”? Nowe słowa w polszczyźnie a kryteria poprawności językowej

Zabiegi na twarz – o nowej konstrukcji składniowej w polszczyźnie

Krem dla komfortu Twojej skóry – o (nie)nowej konstrukcji składniowej rozpowszechnianej przez reklamy

Przed i po, dwa i więcej – o nienormatywnych, chociaż żywotnych, konstrukcjach składniowych

Osiemnastka, czterdziestka, sześćdziesiątka czy 18-ka, 40-ka, 60-ka?

Dylemat ortograficzno- normatywny

Kompetencja językowa a „szczęście komunikacyjne”. Refleksje biegłego językoznawcy

Kultura komunikacji urzędowej

Literatura

Rok publikacji: 2019

Strony: 154

Linki:

- <http://wydawnictwo.univ.szczecin.pl/nowe-nowsze-najnowsze-o-zmianach-we-wspolczesnej-polszczyznie-p-686.html#atrybuty>

Słowa kluczowe: językowa, norma